

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De sententia sancti Hilarij, quæ trinitatem personarum propriam ostendit.
C. D. E. F. G.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

æqualis vel inæqualis est patri, nec similis vel dissimilis: sed æqualis & similis secundum substantiã.

De sententia S. Hilarii, qua in Trinitate personarum propria ostendit.

C
Non est igitur hic præmittendum, quod vir illustris Hilarius proprietates personarum assignans, dicit in patre esse æternitatẽ, speciẽ in imagine, vsus in munere: quæ tantæ difficultatis sunt verba, vt in eorũ intelligentia atque explanatione vehementer laborauerit Aug. vt ipse ostendit in 6. li. de Trin. ita dicẽs: Quidã cũ vellet breuissimè singularũ in Trinit. personarum insinuare propria: *Æternitas est, inquit, in patre, species in imagine, vsus in munere. Et quia nõ mediocris autoritas in tractatione scripturarum & assertionem fidei vir extitit (hæc n. Hilarius in lib. suis posuit) horũ verborum. i. patris, & imaginis & muneris, æternitatis, speciẽ, & vsus, abditam scrutatus intelligentiã, quantum valeo, non eũ secutũ arbitror in æternitatis vocabulo: nisi quod pater nõ habet patrem de quo sit, filiũ autem de patre est vt sit, atq; vt illi coæternus sit. Imago n. si perfectè implet illud cuius imago est, ipsa coætatur ei, non illud imagini suæ: in qua imagine speciẽ nominauit. Credo ppter pulchritudinem, vbi tanta est congruentia & prima æqualitas, & prima similitudo nulla in re dissidens, & nullo modo inæqualis, & nulla ex parte dissimilis: sed ad idẽritatem respõdens ei cuius imago est: vbi est prima & summa virtus: cui non aliud viuere, & aliud esse, sed idem & primus ac summus intellectus: cui non est aliud viuere, & aliud intelligere, sed idem hoc vnum tantum verbum perfectum, cui nõ desit aliquid: & ars quzdam omnipotẽtis & sapiẽtis Dei plena omnium rationum viuentium incõmutabiliũ: & omnes vnũ in ea: sicut ipsa vnum de vno, cũ quo vnũ: ibi nouit omnia Deus, quẽ fecit per ipsam.*

Cap. 10. in principio.

Hil. in principio lib. 2. de Trin.

Hilar. li. de synodis in declaratione

i. definitionis orientalis ait. Imago omnis eius ad quẽ imaginatur species indifferens est.

Neq; enim ipse sibi quifq; imago est, sed cum cuius imago est, necesse est, vt imago demõstret. Imago itaq; est rei ad rem coætata, & indiscrẽta simul est.

Hic de spiritu sancto quare vsus dicatur.

Est ergo pater, est & filius
quia imago patris est filius, & qui imago est, ut vere imago sit, speciem necesse est, & naturans, & essentia secundum quod imago est, in se habeat anthro-
pitas.

EST autem ineffabilis quidam complexus patris & imaginis, qui non est sine prouisione, sine charitate, sine gaudio. Illa ergo dilectio, delectatio, felicitas vel beatitudo (si tamen aliqua humana voce dignetur dicitur) vsus ab illo appellata est breuiter, & est in Trin. spiritus sanctus non genitus, sed generis geniticiq; suauitas, ingenti largitate atq; ueritate perfundens omnes creaturas pro captu earum. Itaq; illa tria & a se inuicem determinari uidentur, in se infinita sunt. Qui uidet hoc vel ex parte, uel speculum in enigmate, gaudeat cognoscens Deum & gratias agat. Qui uero non uidet, tēdat per pietatem fidei ad uidentum, non per cecitatem ad calummandum: quonia vnus est Deus, sed tamē Trin. Ecce habes qualiter uerba Hilarii pramissa accipienda sunt, licet tantæ sint profunditatis, ut etiam adhibita expolitione uix aliquatenus ea intelligere ualeat humanus sensus: cum & ipsa eorum explanatio, quam hic Augustinus edidit, plurimum in se habeat difficultatis & ambiguitatis.

Quod secundum hanc expositionem non distinguuntur ibi proprietates personarum tres.

Non enim secundum pramissam expositionem distinguuntur hic tres illæ proprietates superius assignatæ, sed ipsæ hypostases distinctæ ab inuicem monstrantur, æternitatis tamē nomine eadē uidentur designata proprietates, quam notat hoc nomen ingenitus. Sed uideamus quid sit quod ait: Imago si perfecte implet, cuius imago est, ipsa coequalatur ei, non illud suæ imagini. Uidetur enim dicere, quod filius qui est imago patris, patri coequalatur, non pater filio cum & filius dicatur æqualis patri in scriptura, & pater filio: sed filius hoc habet à patre, ut sit ei equalis, pater autē non habet à filio: & tamē filius plen-

Aug. i. bid.
Hilar. in li.
de synodis,
Propositio-
ne 26. si quis
innascibilem
& sine initio
dicat filium,

ne ac perfecte equalis est patri, id est, imago ei cui⁹ est imago.

Quare dicatur Hilarius propria personarum assignasse in verbis prædictis, cum ibi non sint expresse proprietates.

PROPRIA ergo personarum in prædictis verbis assignasse dicitur Hilarius, quia relativa nomina personarum posuit, scilicet imaginis, & muneris: quæ relative dicuntur de personis, & proprietates notat quibus distinguuntur personæ. Ita n. dicitur Spiritus sanctus munus relative, sicut donum. Verum tamen ipsas proprietates aliis tribus nominibus non significavit, iuxta prædictam Augustini expositionem; nisi solo nomine æternitatis, quo non ipsam paternitatem, sed eam voluit intelligi notionem qua dicitur ingenuus.

Quod earundem personarum distinctionem notat Augustinus aliis verbis sine expressione trium personarum.

ILLUD etiam sciri oportet, quod earundem trium personarum distinctionem Augustinus ostendere volens sine expressione illarum trium proprietatum superius commemoratarum in 1. l. de doctr. Christi, sic ait: In patre est unitas, in filio æqualitas, in spiritu S. unitatis æqualitatisque concordia. Et hæc tria unum, omnia propter patrem, æqualia omnia propter filium, cõnexa omnia propter spiritum S. Itaque pater & filius & spiritus S. & singulus quisque horum Deus est, & simul omnes unus Deus: & singulus quisque horum plena substantia est, & simul omnes una substantia. Pater nec filius est, nec spiritus S. & filius nec pater est, nec spiritus S. spiritus sanctus nec pater est, nec filius: sed pater tantum pater, & filius tantum filius, & spiritus S. tantum spiritus S. Eadem tribus æternitas, eadem incommutabilitas, eadem maiestas, eadem potestas. In his verbis aperte insinuatur personarum trium distinctio.

M 3

Qua-

quasi duo
sine principi-
pio, & duo
innascibili-
lia. & duo
innata ai-
cens, duos
faciat deos
anathema
st. Caput
enim quod
est princi-
pium om-
niū filius,
Caput autē
quod est
principium
Christi
Deus, & rō

G

Aug. c. 5. a l
f. 10 m. 3.
Ibidē paulo
superius.

Ioan. 10. f.